

Midfastosöndagen

Livets bröd – Det stora brödundrets söndag

2 Mos 16:2-21; 2 Kor 9:8-10; Joh 6:24-40; Ps. 122:1-2, 6-9

I Guds; Faderns och Sonens och den Helige Andes namn.

När vi, som förra söndagen, ägnar samtalet åt ondskan och kampen mot den; mot splittraren, fördärvarn; mot Antikrist, är det svårt att inte hålla med. Hålla med om att ondska är dåligt. Det är heller inte svårt att nicka instämmande till att även jag själv är föremål för den ondes list. Men sedan brister det.

Det brister då man, som vi avslutningsvis gjorde förra söndagen, frågar sig själv vari svårigheten ligger; varför jag väljer annat i mitt liv än det som hjälper min tro och min väg till att få dela segerns och evighetens krans: varför jag prioriterar min egen vilja framför Guds? Så hör vi, i dagens evangelietext, Jesus själv säga: ”Jag har inte kommit ner från himlen för att göra min egen vilja, utan hans vilja som har sänt mig.”¹ – Jag har kommit för att göra min Faders vilja, säger han som är det vi också kan bli: Fullt ut människa och lik Gud. Bara vi väljer att lyssna och höra till.

Vad är då Guds vilja? Ja, den gjordes klar redan i begynnelsen då Gud skapade människan till sin avbild för att människan också skulle bli lik Gud. Detta var – och är – Guds vilja och plan: Att människan skall leva i evig, helig gemenskap. Gud gav så människan resten av skapelsen; att bruka och förvalta. Gud sade: Här, var så goda! Detta är också ert. Det är för ert bästa. Men Gud hade ett förbehåll. Han sade: Lämna åt mig att döma i vad som är gott och ont; rätt och fel.

Men människan trotsade Guds förbud och lyssnade hellre till ormen som verkade erbjuda samma sak som Gud: Att bli som Gud, men fortare och – framför allt – på sina egna villkor; på egen hand och av egen kraft. Vad ormen erbjöd innefattade inte Gud och upplevdes därför som mycket friare; som att människan inte behövde lyssna till någon annan än sig själv.

Men lika sinister som ormens plan var, lika förödande blev konsekvenserna. Människan kastades ut från paradiset. Genom att människan valde att ställa sig utanför Guds vilja, bröt hon den ursprungliga planen. Fällan slog igen: Människan hade fått tillgång till det hon inte var mogen; trodde hon hade gjort sig fri och blivit Gud. Men människan hade bara bytt herre och var nu slav under ormen. Hon tillhörde tomheten och ett ickevara; motsatsen till livet.

Gud slöt sedan ett förbund med Mose; han som ledde sitt folk ut ur slaveri och fångenskap i Egypten. Gud gav då sitt folk lagen; de tio buden som, i likhet med förbudet för de första människorna i paradiset, anger vad som är rätt och fel att göra. Ni kommer ihåg: Gud ger människan möjligheter och allt gott men förbehåller sig rätten att döma i vad som är rätt och fel; ont och gott.

¹ Joh 6:38

De tre första av de tio budorden reglerar människans förhållande till Gud. Du skall inte ha andra gudar vid sidan av mig, säger han. Böj ditt öra till mig; lyssna till mitt Ord – inte till ormen eller någon annan. Nästa bud är att inte missbruka Herrens, din Guds, namn, ty [säger han:] Herren kommer inte att lämna den ostraffad som missbrukar hans namn. Och så det tredje, som vi skall ägna uppmärksamhet idag: Tänk på vilodagen så att du håller den helig.

Gud sade till människan, om vilodagen: Här! Varsågoda. Den är för ert bästa.

Frågan är hur vi förvaltar den? I dag i synnerhet är frågan brännande eftersom så många säger sig sakna tid för återhämtning, rum för reflektion och tystnad; att bryta med vardagens yttre press. Är söndagen helig för mig? Ägnar jag den åt det den var ämnad: att jag, redan i skapelsen, skänktes tid för att odla min relation till Gud; att tacka och prisas?

Har ni tänkt på att söndagen till och med – ännu så länge och tack Gud – är rödmarkerad i de almanackor som säljs inför varje nytt år. De röda dagarna är på förhand utmärkta och annorlunda än veckans övriga. De röda dagarna är helgdagar; heliga dagar.

Men vad gör människor på söndagar? Med tanke på alla öppna affärer och shoppingcentra är det inte svårt att gissa att de gör samma sak som årets övriga heliga dagar: Konsumerar. Varför gör de på det viset? För att de, åter igen, väljer att göra annat än sådant som främjar dem. De kan, alltså måste det vara rätt. För det sade ormen, som är den som då helgas.

Det är hög tid att kristna affärsidkare slår igen sina butiker på söndagar. Det är likaså dags för alla kristna att inte ge näringsidkarna anledning att ha öppet då. Inte i första hand för att trotsa ormen, vilket blir en följd, men för att lyssna [lyda; höra till] till Gud.

Men, så säger vissa, att den sjunde dagen insattes för människans skull, vilket tolkas så att inga bud gäller den dagen. Och det är rätt: ”Sabbaten skapades för människan och inte människan för sabbaten.”² Men vi måste läsa också fortsättningen, att ”Människosonen [är] Herre också över sabbaten.”³

Så mot bakgrund av detta läser vi Jesu ord i söndagens evangelietext: ”Jag är livets bröd. Den som kommer till mig ska aldrig hungra, och den som tror på mig ska aldrig någonsin törsta.”⁴

Och han blir ännu skarpare då Judarna börjar ifrågasätta honom: ”Jag säger er sanningen: Om ni inte äter Människosonens kött och dricker hans blod har ni inte liv i er. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod har evigt liv, och jag ska låta honom uppstå på den yttersta dagen. Mitt kött är verklig mat och mitt blod är verklig dryck. Den som äter mitt kött och dricker mitt blod förblir i mig och jag i honom. Liksom den levande Fadern har sänt mig och jag lever genom Fadern, ska också den som äter mig leva genom mig. Detta är brödet som har kommit ner från himlen, inte som det bröd fäderna åt och sedan dog. Den som äter det här brödet ska leva i evighet.”⁵

Detta pekar på altarets allra heligaste sakrament. Detta är Herrens heliga måltid som varje Kristen, genom dopet, ges tillgång till i söndagens liturgi. Men frågan dröjer sig kvar: Varför väljer jag som människa och kristen att ägna den tid jag skänks åt annat, när Gud säger här, varsågoda; tag och åt! Detta är för er frälsning; detta är odödlighetens läkemedel. Och detta är Guds vilja.

² Mark 2:27

³ Mark 2:28

⁴ Joh 6:35-35

⁵ Joh 6:53-58